

UPOKOJIO SE U GOSPODU EPISKOP ZICKI STEFAN BOCA

U utorak, 4. februara 2003. godine, u 01. cas, u manastiru Zici, se upokojio u Gospodu episkop Zicki Stefan Boca.

Vladika Stefan je bio vrstan organizator crkvenog zivota, izuzetno obrazovan profesor bogoslovlja, plodan crkveni pisac i dobar domacin.

Rodjen je 21. avgusta 1916. godine u Munjavi (Jospidol), srez Ogulin, gde je zavrrio osnovnu skolu. Nizu gimnaziju zavrrio je u Ogulinu, sestorazrednu Bogosloviju u Sarajevu, a Bogoslovski i Filozofski fakultet u Beogradu.

Za katihetu u Otoccu postavljen je 1939. godine.

Episkop gornjokarlovacki Sava ga 1940. godine rukopolaze za djakona. Za vreme Drugog svetskog rata proteran je u Srbiju, i vrsio katihetsku duznost u Kragujevcu do 1949. godine.

Godine 1955. postavljen je za profesora Bogoslovije Svetog Save u manastiru Rakovici kod Beograda, a 1958. godine, odlazi u Englesku, gde je sa radom "Hriscansko vaspitanje dece u srednjem adolescentskom dobu" diplomirao na Koledzu Svetog Avgustina u Kenterberiju. Na studijama u Engleskoj zatekao ga je izbor za episkopa

dalmatinskog.

Zamonasen je 10. jula 1959. godine u manastiru Rakovici od Patrijarha Germana, a rukopolozen na Petrovdan iste godine od Mitropolita solunskog Pantelejmona. Patrijarh srpski German i Patrijarh antiohijski Teodosije, uz sasluzenje vise arhijereja dve sestrinske crkve, hirotomisali su ga 9. avgusta 1959. godine u Sabornoj crkvi u Beogradu.

Episkop Stefan je upravljao Eparhijom dalmatinskom od 1959. do 1978. godine, i u tom periodu ona je dozivela puno obnovu. Podignuto je 14 novih hramova, obnovljeno 50, u Drugom svetskom ratu popaljenih i porusenih, popunjene su parohije, a svakako vrhunac njegovog rada u Dalmaciji je otvaranje Bogoslovije Sveta Tri Jerarha u manastiru Krki, 1964. godine. Tu je zamonasen veliki broj mladih teologa, od kojih je sada veliki broj arhijereja nase Crkve.

Preveo je sa engleskog jezika klasicno delo Episkopa Nikolaja Vera svetih, katihizis Istocne Pravoslavne Crkve, koje je u izdanju Svetog arhijerejskog sinoda (1970), dozivelo nekoliko izdanja i sluci kao odlican udzbenik za versku nastavu, kako dece tako i odraslih.

Kao Episkop dalmatinski, fototipski je objavio neprevazidjeno delo svoga pretsestvenika na episkopskoj katedrali Nikodima R. Milasa Pravoslavna Dalmacija, iz 1901. godine.

Izdao je, izmedju ostalog, monografiju Manastir Krupa 1317-1967, a zatim o 200-godisnjici smrti priredio spomenicu Dalmatinski episkop Simeon Koncarevic i njegovo doba (1970). Povodom 100-godisnjice osvecenja temelja Dalmatinske Lazarice 1874-1974, objavio spomenicu Dalmatinska Lazarica i pravoslavni Kosovljani.

U Dalmatinskoj eparhiji zaveo je obicaj, a u Zickoj nastavio, da svake godine pred Savindan uputi svestenstvu i vernima poslanicu, sto je kasnije preuzeo Sveti arhijerejski sabor.

Jos kao Episkop dalmatinski objavio je prvu zbirku svojih propovedi pod naslovom Pazimo na vreme (1976). Drugu i trecu knjigu pod istim naslovom, objavio je manastir Zica 1983. i 1987. godine. Episkop Stefan je propovedao, prevenstveno na biblijske teme. Njegove propovedi krasi konciznost i savremeni izraz.

U tron episkopa zickog Vladika Stefan je uveden 23. jula 1978. godine i nastavlja zivu delatnost koju su zapoceli njegovi prethodnici, episkopi Nikolaj, German (potonji patrijarh srpski) i Vasilije Kostic. Ova delatnost je mnogostruka: izdavacka, gradjevinska, propovednicka... Povodom 800-godisnjice manastira Studenice objavljena je naucna spomenica Osam vekova Studenice.

Episkop Stefan je bio veoma aktivan i priznat u svetskim ekumenskim krugovima. Bio je clan znacajnih komisija Svetskog saveta crkava; ucestvovao je na zasedanju Komisije za medjcrkvenu pomoc u Iverdonu (Svajcarska) i bio domacin istoj Komisiji u Zici. U manastiru Zici je, 1980. godine, organizovao teoloski simposion na temu Propovedanje i učenje hriscanske vere danas, pod pokroviteljstvom Komisije za svetsko misionarstvo i evangelizaciju pri Svetskom savetu crkava. U Sofiji je 1983. godine, na Svepravoslavnom skupu odrzao predavne na temu Ekumensko delenje sredstava sa pravoslavnog gledista, a na Misionarskoj konferenciji u Solunu, 1987. godine, takodje je govorio o svedocenju Pravoslavne Crkve u socijalizmu. Drzao je predavanja na katolickoj fondaciji Pro Orijente u Becu.

Kao predsednik Gradjevinskog odbora za podizanje nove zgrade Bogoslovskog fakulteta u Beogradu, svakako je najzasluzniji za uspesan pocetak i zavrsetak ovog posla. Stalni Prosvetni odbor pri Svetom arhijerejskom sinodu vodio je vise godina. Zbog njegovog velikog doprinosa napretku bogoslovskog skolstva, naucnog i izdavackog rada, Bogoslovski fakultet mu je 1988. godine, dodelio titulu pocasnog doktora bogoslovskih nauka.

Kada je 1995. i 1999. doslo do izгона naseg naroda Eparhija zicka ih je srdacno prihvatila

Opelo i sahrana u manastiru Zici u cetvrtak, 06. februara u 11,00 casova, a posle Svete Liturgije koju ce sluziti Njegova Svetost Patrijarh srpski G. Pavle sa pocetkom u 8,30 casova.

Na slici: episkop Zicki Stefan Boca

SRPSKA PRAVOSLAVNA GROBLJA SIROM KOSOVA I METOHIJE KATASTROFALNOM STANJU

Gracanica, 31 januar 2003.

Delegacija SPC koju cine izaslanik Njegove Svetosti Patrijarha Pavla monah David Perovic, profesor Bogoslovskog

fakulteta u Beogradu i protojerej Miljko Koricanin obisli su u toku poslednjih mesec dana citav niz pravoslavnih crkava i grobalja sirom Kosova i Meothije kako bi prikupili informacije o stanju u kome se nalazi srpsko duhovno i kulturno nasledje. Rezultati ovog istrazivanja su vise nego katastrofalni jer su na mnogim svetinjama koje su ostecene primecena nova ostecenja, rusenja i tragovi odnosenja materijala. Medjutim posebno poraznu cinjenicu predstavljaju srpska pravoslavna groblja kojima ce u izvestaju ove delegacije biti posveceno najvise prostora.

Otac David je posebno istrazivao stanje na grobljima u Peci i okolini gde je situacija najteza. Na gradskom groblju u Peci primeceno je da se i dalje nastavlja sa unistavanjem grobnica koje se odvija po vec ustaljenoj rutini. Najpre se polome nadgrobni spomenici, da bi potom Albanci, preprodavci mermera, odnosili skupocene mermerne ploce koje se nedaleko od groblja preprodaju za potrebe albanskog muslimanskog zivlja. Aktivnost grobokradica se nazalost nesmetano nastavlja i postoji realna opasnost da uskoro svi grobovi budu unisteni. Zapadni deo groblja je prekriven sutom, zemljom i smecem tako da je nemoguće videti ostatke grobova. Posebno uzasava cinjenica da su neke grobnice nedavno otvorene iz sasvim nepoznatih razloga. Otvorene grobnice su nadjene takodje i u obližnjoj grobljanskoj crkvi u selu Bijelo Polje koje je nakon dolaska mirovnih snaga srasnjeno sa zemljom, a sama crkva oskrnavljena.

Tragovi novih ostecenja i sknavljenja su zabeleženi na seoskim grobljima u selima Nabrdju i Naklu, pored Peci, gde se retko moze naci ijedan grob na kome nije polomljena nadgrobna ploca ili krst. U Nabrdju je pravoslavno groblje pretvoreno u ogromnu deponiju smeca. Na dva hektara, koliko zauzima groblje, nasute su velike kolicine sljake, gvozdjurije, automobilskih delova i drugih otpadaka, tako da se vecina grobova uopste ne vidi. Otac David je ponovo posetio groblja u selima Brestovik i Siga koji su po programu UNMIK-a predvidjena za povratak prognanih Srba. Jos pretprosle godine na ovim grobljima pronadjeno je veci broj otvorenih grobnica u kojima cak nedostaju i tela pokojnika. Sada su to vec sasvim unistena groblja na kojima postepeno nestaju i do sada sacuvani tragovi.

Nazlost, procesu unistavanja i sknavljenja grobalja izlozena su i stara srpska groblja koja su prezivela poslednjih 300 godina. Posebno zalostan prizor pruzaju groblja u Saljinovici i Djurakovcu. Staro pecko groblje, iza danasnje rimokatolicke crkve, takodje je oskrnavljeno i na njemu se moze naci samo jos nekoliko sacuvanih kamenih nadgrobnih krstova. Veci deo ovog drevnog groblja je zasut sutom i djubretom.

"Nastavlja se sistematsko unistenje tragova vekovnog prisustva srpskog naroda na Kosovu i Metohiji. Ako medjunarodna zajednica ne zaustavi ovu rusilacku stihiju, uskoro cemo o Srbima sa ovih prostora moci da govorimo kao o isceznom narodu i samo na osnovu arheloskih ostataka grobalja i crkava", izjavio je otac David Perovic za informativnu sluzbu ERP KIM.

Otac David Perovic priprema obimniji izvestaj oskrnavljenim crkvama i grobljima na Kosovu i Meothiji koji ce biti predstavljen Svetom Sinodu i javnosti. Od prikupljenog video materijala bice uradjeni dokumentarni filmovi koji ce javnosti slikom i recju predstaviti tragicnu istinu o unistenju vekovne hriscanske kulture na teritoriji koja je pod upravom Ujedinjenih Nacija.

Informativna sluzba ERP KIM

BALKANSKI SUSRETI TRECE VRSTE

Sve ucestalije inicijative za normalizaciju odnosa, pokrenute iz svih politickih centara Balkana, dobar su pokazatelj spremnosti da se prekine sa politikom mrznje i netolerancije. O tome svedoce najnoviji susreti visokih politickih i privrednih zvanicnika Srbije, Kosova i Albanije. Zaokret ka trazanju zajednickih interesa kao polaznoj tacki dijaloga, tako grubo zanemarenih proteklih godina i zamenjenih ratom, danas se cinu realnim i jedino mogucim. Povratak mirnom i zajednickom zivotu, blizi je nego ikada, i sto je jos vaznije, mogucnost da se tesko osvojeni mir narusi vise ne postoji, reklo bi se na opste zadovoljstvo. Uzburkani nacionalizam i etnicka netrpeljivost pod okriljem su mladih ali istinskih demokratija kako u Srbiji, tako i na Kosovu. Iako spremni na dijalog, predstavnici ovih zajednica nasledili su brojna neresena pitanja. Medjutim, regionalne inicijative, kao sto su partnerstvo za mir, pakt za stabilnost jugo-istocne Evrope i vec postojeći programi Medjunarodne zajednice, ovim bi trebali da dobiju novu i realnu snagu na putu ka normalizaciji prilika u regionu.

Integracija svih gradjana u institucije sistema, zastita prava manjinskih zajednica, resenje problema odrzivog povratka raseljenih su opste prihvaceni stavovi. Nesumnjivo je da su i predstavnici novoizabranih vlasti na Kosovu svesni neophodnosti da se rese ova pitanja. Za svakog iole ozbiljnog politicara, zastita ljudskih i imovinskih prava je de facto prvi postulat na kome uopste pociva demokratski princip. Koordinirana aktivnost mnogobrojnih organizacija na obezbedjenju uslova za povratnike vec je u fazi u kojoj je moguće realno garantovati obezbedjenje neophodnih uslova povratnicima.

Ali u kojoj meri je, s obzirom na trenutnu situaciju, moguće adekvatno resiti problem povratka privremeno raseljenih lica? Pitanje bezbednosti povratnika pojavljuje se kao glavna prepreka. Iako je bezbednost u svakom pogledu visestruko povecana, ni u ovom trenutku se ne mogu dati bezuslovne garancije. Ta refleksivna asocijacija raseljenih o Kosovu kao o mestu nesigurnom za njihov Zivot polazi od realnih cinjenica kojih smo svi svedoci, i koju nije tesko razumeti. Strah od revansizma ljudski je potpuno opravdan. Ako je nemoguće spreciti revansizam i etnicku netrpeljivost onda je bar moguće umanjiti ih ili svesti na nivo usamljenih i nadasve sankcionisanih akcija. U meri u kojoj bude uocljiv povratak poverenja u institucije, kako manjinskog tako i vecinskog albanskog stanovnistva, moguće je ocekivati samostalnu inicijativu dojucerasnjih komsija ka zajednickom suzivotu. Zato organi vlasti, kao i Medjunarodna zajednica moraju pokazati odlucnost da uhvate i kazne prekrsioce osnovnih ljudskih prava. Revansizam jeste razumljiv kao ljudski princip, ali za njega nema mesta u civilizovanom drustvu. Ako protektorat podrazumeva zastitu demokratskih principa, a pravno zastititi princip znaci garantovati pravo na zivot i samoopredeljenje, onda demokratsko drustvo Kosova to pravo mora garantovati svima, bez obzira kome i cemu korisnici tog prava pripadali.

Dejan Jankovic

NOVI NAPAD ALBANSKIH EKSTREMISTA

1. februar 2003. Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju uputio je sinoc ostar protest UNMIK-u, povodom najnovijeg napada albanskih ekstremistickih grupa, kada je Vladimiru Mihajlovicu iz sela Svinjare zapaljena imovina.

"Pomenuti napad, kao nastavak u nizu napada na Mihajlovica, predstavlja pritisak u pravcu daljeg iseljavanja preostalog srpskog stanovnistva sa Kosova i Metohije", navodi se u saopštenju.

Koordinacioni centar poziva nadlezne organe UNMIK-a da utvrde i kazne pocinioce ovog cina i da preduzme sve potrebne mere, kako bi se napadi ovakve vrste sprecili.

(Tanjug)

Kosovo ujedinjuje dijasporu i maticu

NOVA SLIKA U AMERICI

Otvaranje Kosovo i Metohijaskog pitanja poslednjih nedelja na nesto drugaciji nacin, prvo u Bozicnoj poslanici SPC-a i patrijarha Pavla, a potom i u istupanju srpskog premijera Djindjica, nadovezalo se na stalne vapaje i zalaganja koja su tim povodom stizala od nasih ljudi iz rasejanja. Tako je Kosovo postalo vazna kopca izmedju matice i dijaspore u pokusaju da se konacno uoblici nacionalna drzavna strategija koja bi okupila sve ljude i sve institucije, ma gde oni ziveli.

Na ovu dimenziju neuralgicnog nacionalnog i politickog pitanja ukazuje Vladan Bozovic, tridesettrogodisnji advokat i rukovodilac Odeljenja pravosudja i ljudskih prava Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, covek koji je dnevno prisutan na Kosovo i Metohijau, a vrlo cesto u kontaktu i komunikaciji sa nasim ljudima raseljenim sirom sveta.

Ucesce u privatizaciji

- Kosovo i Metohija je za dijasporu pitanje broj jedan, iako njeni pripadnici ne zive ni u Srbiji ni u Pokrajini - veli Bozovic i napominje da je široka lepeza mogucnosti da Srbi iz sveta pomognu pacenicima koji su ostali na Kosovo i Metohijau ili su izgnani sa njega. Organizovanjem koncerata i slicnih manifestacija, na primer, poljska dijaspora u SAD je uspela samo za jedno vece da sakupi milion dolara pomoci svojoj braci u otadzbi. Iz njegove price je ocito da medju najvaznije momente svrstava siroku akciju i zajednicki front svih.

- Dozivljam to kao dug prema precima i obavezu prema svojoj generaciji i generacijama koje dolaze. Ostace zabelezeno ko je vapijao i pozivao na slogu i jedinstvo, a ko je govorio da je Kosovo izgubljeno. Ne moze samo Koordinacioni centar da spasava Kosovo. Uz vladu, vece ministara, diplomatiju, medije, intelektualce, crkvu i dijasporu, uz Akademiju, studente i tako redom, svi moraju da ucestvuju u gradjanskom frontu, jer su ljudska prava univerzalna, i za Albance i za Srbe - istice nas sagovornik i napominje: -Koliko je Kosovo u nama samima toliko ce biti efikasno resavano.

Poznat u dijaspori i politickim krugovima kao covek britkog jezika i postovanja vredne strucnosti, postao je tumac i glasnik onoga sto se dogadja u juznoj srpskoj pokrajini medju Srbima sirom sveta. Nepoverljiva srpska dijaspora njemu veruje, a on u njima vidi veliki potencijal.

- Raznim kontaktima, lobiranjem, stvaranjem grupa za pritiske i slicnim metodama dijaspora moze mnogo da ucini u oblasti ljudskih i gradjanskih prava i postovanja medjunarodnih konvencija i zakona. Ali, opstanka Srba na Kosovu nema bez ekonomskog oporavka, posebno u svetlu inicijative UNMIK-a da se obavi privatizacija. Ukoliko bi dijaspora svojim potencijalom participirala u tom procesu i usla u vlasnicke odnose, to bi omogucilo otvaranje novih radnih mesta, a time i prostor za povratak srpskog, odnosno nealbanskog zivlja. Ako se zalazemo za povratak 250.000 Srba, moramo da im omogucimo da nesto rade, a ne da se vrate, pa da sede - istice nas sagovornik, koji ipak daje primat politickom uticaju dijaspore u Stejt departmentu, Kongresu, Senatu, UN i na drugim mestima u SAD gde se donose najvaznije odluke. Advokat Bozovic je, reklo bi se, stekao poverenje i u americkoj administraciji. Samo tako je moguće tumaciti poziv da prisustvuje nacionalnom molitvenom dorucku u Vasingtonu, koji se pocetkom februara odrzava 51. put. Na njemu se tradicionalno okupljaju oni koji su u protekloj godini dali znacajni doprinos i u poslu kojim su se bavili, ali i u razumevanju, toleranciji, sagledavanju i resavanju problema, a da su pri tom verujuci ljudi. Za naseg sagovornika je zanimljivo to da je pozvan kao neko ko se upravo istakao u kritici medjunarodnih aktera na Kosovu.

Nece klimoglavce

- Zapad neće poslušnike i klimoglavce, jer su to po pravilu ljudi koji ne mogu da imaju uporište u narodu i nisu faktor resavanja problema. Jasno je da mi nismo protiv SAD iako kritikujemo službenike UN koji ne rade svoj posao, a i te kako su placeni za to iz budzeta SAD i drugih zapadnih zemalja - kaze Bozovic, uz opasku da je to za njega velika cast i da ce tu priliku iskoristiti da na vaznim mestima progovori o stanju u Pokrajini koja je pod kontrolom UN.

Navodeci podatak da se na Kosovo i Metohija vratilo 115 Srba, od cetvrt miliona proteranih, odnosno ni po jedan na svaku od unistenih crkava i manastira (stradalo ih je 130), Bozovic ukazuje da na toj svojevrsnoj paraleli zla treba insistirati u prezentaciji pred americkim sagovornicima. On ce, pored razgovora u Stejt departmentu, Kongresu i Senatu, imati susrete i u cuvenom Institutu za mir, odrzace predavanja na Harvardu i Berkliju, a susresce se i sa nasim ljudima iz Americko-srpskog kongresa u Cikagu.

- Zajedno sa srpskim lobijem koji je u povelju, ovi razgovori bi trebalo da uticu na promenu slike o Kosovu i Metohiji u Americi kao najznacajnijem faktoru UN. A to sto sam bio tvrd i kriticki raspolozen, a ipak sam pozvan, znaci da je moj angazman protumacen kao realan i pravi dijalog, zasnovan na cinjenicama, bez ostrascenosti i tenzija - istice Bozovic i primecuje da sagovornici na Zapadu uvek imaju strategiju koja je sadrzana u onome sto mu je jednom prilikom jednostavno izrekao britanski ambasador u nasoj zemlji Carls Kraford: "Ako zelite 80 odsto necega, onda morate traziti

200 odsto da biste to dobili". "A mi", veli Bozovic, "trazimo mnogo manje kad je Kosovo i Metohija u pitanju, i to vise nije dopustivo".

Poznato je da je jos u oktobru srpska dijaspora iz Cikaga odaslala poruku matici o potrebi insistiranja na povratku vojske i policije u Pokrajinu. Pocetkom godine takav glas se cuo i iz Beograda.

- Necemo dozvoliti da se za dve-tri godine probudimo u nezavisnom Kosovu i Metohiji i stoga su glasovi patrijarha Pavla i premijera Djindjica dobra najava drugacije strategije u vezi s ovim pitanjem. Ni dijaspora nije mogla bolje da radi tim povodom, jer su u matici vladali potpuna defanziva, neuskладjenost, odsustvo jednakomerne strategije i svega sto je dijaspori potrebno za efikasno lobiranje - zakljucuje na kraju Vladan Bozovic.

Radivoje Petrovic

Izvestaj UNHCR-a o stanju ljudskih prava na Kosovu i Metohiji

BEZBEDNOST MANJINA ZABRINJAVAJUCA

Pristina, 31. januara (**Tanjug**)

Manjine na Kosovu i Metohiji i dalje moraju ostati pod medjunarodnom zastitom, a to posebno vazi za Srbe, Rome i Askalije, navodi se u izvestaju Visokog komesarijata UN za izbeglice (UNHCR) o stanju ljudskih i manjinskih prava u Pokrajini, koji je danas objavljen u Pristini.

Stav UNHCR-a je da povratak manjina treba da se desava na dobrovoljnoj osnovi jer se organizacija UN za zastitu izbeglica izricito izjasnila protiv proterivanja ili povratka izbeglica pod pritiskom.

Procenjuci opstu situaciju na Kosovu i Metohiji, UNHCR navodi da je ona u poslednjih godinu dana poboljsana, ali da je bezbednost manjina i dalje zabrinjavajuca.

Zivot manjina i njihova prava i dalje su ugrozeni, a u opasnosti su razlicite od regiona do regiona. Problemi su, na primer, akutna diskriminacija, uzurpiranje imovine i telesno nasilje, a ne iskljucuju se cak ni bombaski napadi, navodi UNHCR i objasjava da je u prosloj godini postignut neznatan napredak kada je rec o uslovima zivota Roma i Askalija.

Srbi, Romi i Askalije i dalje ne mogu slobodno da se krecu, nemaju ravnopravan pristup socijalnim davanjima i ekonomskim mogucnostima, sto je pogorsalo ionako losu situaciju koju karakterise siromastvo, zakljucuje u svom najnovijem izvestaju UNHCR.

U Koretistu srpskom selu okruzenom albanskim

NE ZNAJU ZA KOMPJUTER

Koretiste, februara

Kada krenete magistralnim putem Bujanovac - Gnjilane - Pristina, levo, na samom ulazu u Gnjilane, gde je nekada bila velika kasarna VJ sada je americki kontingent Kfora. Desno su Ukrajinci. Od centra grada, skretanje desno vodi u ulicu, koja se nekada zvala Stojadina Trajica.

Ispred crkve Sveti Nikola zaticemo dvadesetak prodavaca, Srba.

- Ovo je nasa pijaca - kaze nam Rade iz Koretista. - Prodajem pasulj, sir, krompir, crni i beli luk. Ostali prodavci su iz okolnih sela. Preostali Srbi, koji se mogu izbrojati na prste ruke, moraju od neceg da zive. A mi dolaskom samo uvecavamo nase prisustvo ovde.

Rade kaze da se po gradu ne krecu. Njihovo kretanje je selo-pijaca.

Nedostaje mnogo toga

Idemo dalje. Prolazimo kroz Gavran, deo grada oduvek naseljen Albancima. Automobili koji nam idu u susret imaju KS tablice. "Kuce Albanaca nicu kao pecurke", objasnjava nam vozac Dejan. Vidite, skoro da su stigli do atara srpskog sela Koretiste.

Stizemo u Koretiste, srpsko selo smesteno na drugom kilometru od Gnjilana, u kome zivi 280 porodica. Put pun rupa i vode u njima. Potocici na sve strane. Desetak starijih mestana okupilo se i komentarisu o problemu kanalizacije.

Rasprave se vode na ulici. Nismo ih ometali.

Osnovna skola "Bora Stankovic" na samom je ulasku u selo. Postoje i srednje, ekonomska i trgovacka. Premestene su iz Gnjilana. Struje nema, agregati rade u najvece. Svetozara Vasica, direktora OS i dva profesora zaticemo u kancelariji. Uslovi za nesmetano pohadjanje nastave, kako kazu, zasad ne postoje.

- Dve ucionice smo dogradili u hodniku. Nemamo dovoljno prostorija. skoli su potrebna dva kabineta, za informatiku i biologiju. Deca ne znaju za kompjutere. Zasad nemamo nijedan. Fizicko se radi u ucionici. Sportska sala je takodje potrebna.

Vasic dodaje da nemaju ni biblioteku, a ona nekadasnja je pretvorena u ucionicu.

Knjige su vec pohabane od duge upotrebe. Nalaze se u skolskom hodniku, a novih zasad nema.

- Obezbedjeno je 50.000 dolara za renoviranje skole - kaze direktor. - Radovi ce poceti za mesec dana.

Skola nema svoje dvoriste. U istom dvoristu je ambulanta. Vasic nam kaze da planiraju da u sto kracem roku ono bude ogradjeno. A potreban je i novi inventar.

U skoli nemaju ni dovoljno strucnog kadra. Nedostaju profesori za geografiju, muzicko, fizicko i likovno obrazovanje.

Inace, osnovna i dve srednje skole imaju 300 ucenika.

Grejanje na drva

Maticna skola u Strazi je dotrajala. Skoro smo uradili spoljnu fasadu i krovnu konstrukciju. No, njoj je potrebno jos mnogo toga. Sedamdeset ucenika piju vodu sa bunara. Greju se na drva.

Kada smo obisli koretistansku ambulantu nasli smo Sladjanu i Vesnu Kovacevic, medicinske sestre. U dve prostorijice, od po desetak kvadrata, pruzaju pacijentima pomoc. Za dalje preglede upucuju ih u vranjski Medicinski centar. U

ambulanti, inace, rade tri lekara i jos cetiri medicinske sestre.

Novoizgradjena crkva Cara Konstantina i carice Jelene nalazi se na kraju sela. Svake nedelje i praznikom posecuju je mnogi. Nebojsa Milenkovic, ucenik srednje skole, kaze da su prosle nedelje imali jednodnevnu ekskurziju u manastiru Visoki Decani. Dva autobusa su bila u pratnji Kfora. Organizatori ekskurzije su poverenici crkve, kaze on.

- Steta je sto se tamo ne sme bez pratnje. Manastir bi bio poseceniji - dodaje.

Voda sa izvora

Ovde se uglavnom zivi od poljoprivrede. Trgovinom se takodje mnogi bave. U selu ima jedanaest prodavnica.

Usput smo videli mnogo ljudi, kako sa cesme, kojih je sest i nalaze se pored puta, toce vodu. Cika-Mija, koji je napunio svoja dva balona, kaze da je voda besprekorno cista. - Meni je normalno da dvesta metara predjem do kuce, sa baloncicima u rukama. Jer, cesmovaca je najlepsa za pice. I on nam se pozali na finansijsku situaciju. Kaze da mu niko iz porodice ne radi. Ima troje dece. Svi traze, ali odakle. Nema se, nastavlja slabasan covjek ljutitim glasom. Niste nam vi krivi, a ni mi nismo krivi. Nema fabrike, nema zaposlenja, pa 'ajde zivi - vajka se starina.

Mrak se polako spusta na srpsko selo, koje je u albanskom okruzenju. Struje nema. Stariji idu kucama, a mladi se tek spremaju za izlazak.

- Imamo dva kafica. Tu izlazimo - prica Drazen.

Automobilom smo krenuli u Silovo, udaljeno cetiri kilometra. Pozvani smo, kao gosti, od vlasnika cuvenog restorana "Kum" Zorana Rizica. Sredom se najvise omladine tu okupi. Gostovali su u restoranu nasi najpoznatiji pevaci Zana, Bora Corba, Tap 011, Jana i jos mnogi. A bice jos gostovanja, kaze Rizic. Restoran je pun mladog sveta. Muzika uzivo. Neki piju, mnogi se vesele. Gostiju ima sa svih strana. Dosli su iz Gracanice. A bilo ih je i iz Kosovske Kamenice. Ambijent je prijatan. Za razliku od Koretista, omladina ovde bolje zivi, to svi kazu, bolji je provod, jer ima bolje uslove.

Jasmina Vasic

Americki ambasador u SRJ posetio Bujanovac

POMOC RASELJENIMA

Bujanovac, 4. februara

Ambasador SAD u Jugoslaviji Vilijam Montgomeri boravi danas na jugu Srbije. On je zajedno sa sefom americke kancelarije u Prictini Rinom Harmisom, saveznim ministrom za nacionalne i etnicke zajednice Rasimom Ljajicem, i clanovima Drzavnog koordinacionog tela za opstine Bujanovac, Presevo i Medvedja, posetio jedan od kolektivnih smestaja prognanih Srba sa Kosova i Metohije u Bujanovcu.

Cilj posete je bio da se visoki zvanicnici upoznaju sa uslovima smestaja i zivota 37 porodica sa 140 ljudi, od kojih je cak 63 dece, i sa mogucnostima njihovog povratka na rodna ognjista. A prognani koji su smesteni u zgradi nedovrsenog "Decijeg obdanista" stigli su ovde iz opstine Vitina.

Ambasador Montgomeri je izrazio zadovoljstvo susretom sa prognanima, rekavsi da veruje da ce se oni uskoro vratiti svojim kucama i da im on licno daje podrsku da se to i ostvari.

Rino Harmis je dodao da se intenzivno radi na povratku raseljenih njihovim kucama, precizirajuci da su SAD za tu namenu prosle godine izdvojile 5,5 miliona dolara, koliko ce uloziti i ove godine. - Zelimo da se integrisete u svoju zajednicu, rekao je Harmis, i dodao da ce se licno zaloziti da se oni vrate.

Z. M.

Posle zahteva premijera Zorana Djindjica admiralu Dzonsonu

DOBAR POTEZ

Politika je umece moguceg, cesto puta razapeta izmedju maksimuma i minimuma, obicno svedena na puki kompromis. Povuci pravi potez, odnosno "staviti pravu stvar na pravo mesto u pravo vreme" pitanje je dobre politicke procene i talenta nekog politicara. Premijer Srbije Zoran Djindjic svojim je zahtevom u pismu americkom admiralu Gregoriju Dzonsonu, komandantu juznog krila NATO-a, u kojem se trazi povratak "do hiljadu" pripadnika jugoslovenskih snaga bezbednosti na prostore Kosova i Metohije nesumnjivo povukao odlican politicki potez za Srbiju i Jugoslaviju. Jer, postojeća rezolucija 1244 izricito predvidja povratak jugoslovenskih snaga, "do hiljadu pripadnika" na prostore juzne srpske pokrajine cim se za to steknu uslovi. Rezolucija 1244 tretira Kosmet kao integralni i suvereni deo Jugoslavije, iako, naravno, Srbija i Jugoslavija trenutno nemaju suverenitet nad juznom srpskom pokrajinom. Jos je britanski general Dzekson, kao prvi komandant KFOR-a jos pre vise od tri godine izjavio "da Jugoslavija ima pravo da vrati svoje snage bezbednosti na prostore Kosova i Metohije onako kako to regulise Rezolucija 1244, ali da ce o tome on odluciti kada se steknu bezbednosni uslovi".

Dakle, sa stanovista postojeće rezolucije 1244 i misljenja najvisih vojnih komandi NATO-a, povratak jugoslovenskih snaga bezbednosti uopste nije sporan. Sporan je samo datum, koji opet zavisi od ukupnih bezbednosnih prilika u juznoj srpskoj pokrajini. Drugim recima, NATO i KFOR se pribjavaju da bi ekstremne albanske paramilitarne formacije, razoruzane ili nerazoruzane, ilegalne ili legalne, mogle da napadnu jugoslovensku vojsku i srpsku policiju. NATO i KFOR se pribjavaju da bi te albanske snage mogle da napadnu i snage KFOR-a i UNMIK-a tako da se jedinice KFOR-a nadju u potpuno neprijateljskom okruzenju, a tada pada u vodu cela prica i medijska priprema o dolasku na Kosmet.

Jugoslovenske snage bezbednosti ce, kada dodje vreme, sigurno biti prvenstveno locirane u mestima i selima gde zivi vecinsko srpsko i crnogorsko stanovnistvo, tako da u tom kontekstu ne postoji neposredna pretnja njihovom boravku. Ako albanski ekstremisti zeleva da oruzano sprece takav raspored jugoslovenskih snaga, onda to samo jos jednom pokazuje njihov krajnji cilj, pri cemu se postavlja pitanje: kakva je to buducnost i bezbednost srpskih i crnogorskih civila na Kosovu i Metohiji, ako ni snage bezbednosti nisu bezbedne? Naravno, jugoslovenskim snagama bezbednosti nisu

potrebne dadilje da ih cuvaju, a Treci kosovski odred koji je jos pre nekoliko godina formirala Vojska Jugoslavije, odlicno je opremljen, uvezban, i pre svega motivisan da se sto pre rasporedi na Kosovu i Metohiji.

Premijer Djincic je pismom admiralu Dzonsonu istovremeno postigao nekoliko stvari: pokazao je da nije nista manji patriota od drugih, prozvao je medjunarodnu zajednicu i faktore odlucivanja, upozorio je na vreme na tiho "klizanje" Kosmeta ka nezavisnosti i izazvao medjunarodnu zajednicu da mu odgovori cime je direktno demantovao kosmetske politicare koji tvrde "da se Srbija nista ne pita". Jugoslavija i Srbija se pitaju, cim je iz komande NATO stigao odgovor. Mozda nekome sve to izgleda kao "neodgovorno raspirivanje strasti i budjenje lazni nuda", ali ofanzivnost u politici uvek se isplati. Biti za korak ispred druge strane, nuditi resenja, predlagati opcije i kompromise, staviti drugu stranu u defanzivnu poziciju uvek je bolje nego favoriti, demantovati i cekati tudje predloge i "pravi trenutak". Sta znaci "pravi trenutak" za povratak na Kosmet? Svaki je trenutak za taj povratak dobar za Srbiju i Jugoslaviju, a posebno ako je on odmah. Sta znaci "budjenje lazni nuda?" Ko to u politickom establismentu Srbije i Jugoslavije ima pravo da se odrekne Kosmeta? Kosmet nije izgubljen, ali ce to i u medjunarodnom pravnom smislu postati samo onda kada Srbija potpise da je izgubljen. Upravo zato medjunarodnu zajednicu treba stalno podsecati da je Kosmet deo Srbije i Jugoslavije. Pismo premijera Djindjica admiralu Dzonsonu deo je te strategije.

ABRAMOVIC: INTERESANTNA INICIJATIVA

Pristina, 3. februara **(Beta)**

Predsednik Borda direktora Medjunarodne krizne grupe Morton Abramovic izjavio je veceras u Pristini da je pobornik brzog resavanja statusa Kosova i da inicijativu premijera Srbije Zorana Djindjica smatra interesantnom. Abramovic je u razgovoru sa clanom Predsednistva Skupstine Kosova Oliverom Ivanovicem i ministrom-koordinatorom u Vladi Kosova Miloradom Todorovicem rekao da ne veruje da je mnogo medjunarodnih cinilaca zainteresovano za brzi rasplet pravnog statusa pokrajine. Ivanovic je agenciji Beta izjavio da su on i Todorovic preneli Abramovicu da na Kosovu nema Srba koji bi prihvatili nezavisnost pokrajine i koji bi ziveli u takvoj tvorevini. Prema njegovim recima, oni su Abramovicu rekli da "tu opciju treba u potpunosti skinuti sa dnevnog reda" i istakli da su kosovski Srbi zainteresovani za decentralizaciju vlasti i regionalnu reorganizaciju Kosova i Metohije. Time bi, ocenili su Ivanovic i Todorovic, bile spustene tenzije, omogucio bi se visok stepen samouprave i stvorili uslovi za regionalno udruzivanje.

*

Keln, 3. februara **(Tanjug)**

Radio Dojce vele isticu u danasnjem komentaru, povodom inicijative premijera Srbije Zorana Djindjica za povratak jugoslovenskih snaga na Kosovo i Metohiju, da je srpskom premijeru postalo jasno da "populisticke nacionalne arije" prija Srbima i da mu upravo to nedostaje na domacoj sceni. U komentaru pod naslovom "Da li je srpski premijer zaplovio u populisticke vode?", nemacki radio ocenjuje da je Djindjic trecu godinu svoje vlade zapoceo na neubicajen nacin, "ostro otvorivsi neke stare rane, ali i neke novijeg datuma". Tako srpski premijer, precizira Dojce vele, vec nekoliko dana "glasno insistira" da se u skladu s rezolucijom UN 1244, na Kosovo vrata srpska vojska i policija, uz konstataciju da medjunarodna zajednica jedno govori, a drugo radi. Radio navodi, pri tom, kako je potpredsednik republike vlade Nebojsa Covic upozorio premijera da nije dobro da se u jeku iracke krize otvara pitanje statusa Kosova i Metohije. "A mozda je upravo to pravi razlog za Djindjicev politicki manevar", pita se Dojce vele i podseca na analizu americkog instituta Stratfor: "Srpskom premijeru potreban je vruc krompir, koji ce povecati njegovu popularnost pred skorasnje izbore i zato upotrebljava taktiku Severne Koreje, izaziva Vasington dok je zauzet drugim pitanjima". Cinjenica je da su SAD u ovom trenutku prezauzete da bi se bavile Jugoslavijom, nastavlja dalje Dojce vele, zbog cega su taj problem prepustile EU, "u kojoj Djindjic svakako ima jaca ledja i podrsku". "S njegovog stanovista svakako je politicki mudro takvu priliku pretvoriti u dobru marketinsku pricu za unutrašnju upotrebu", ocenjuje nemacki radio i dodaje da je "Djindjicu jasno da populisticke nacionalne arije prija Srbima i da mu upravo to nedostaje na domacoj sceni". Dojce vele podseca da je srpski premijer u aprilu izjavio kako "ne zeli vise da bude izdajnik pokusavajući da uradi nesto za narod, dok bi neko jos narednih deset godina hteo da bude patriota". Djindjic je znao da u jednom trenutku takav stav mora i da operacionalizuje, isticu Dojce vele. "Sad je valjda dosao taj trenutak, doduse u krajnje rizicnim okolnostima, jer podgrejano pecenje s Pala iz 1994. moze da ima i vrlo gorak ukus", ocenjuje se u komentaru nemackog radija.

*

Pariz, 3. februara **(Tanjug)**

Predsednik i premijer Kosova, Ibrahim Rugova i Bajram Redzevi, ocenili su da zahtev premijera Srbije Zorana Djindjica o povratku jugoslovenskih snaga bezbednosti u tu srpsku pokrajinu, predstavlja, kako danas prenosi Radio francuski, mogucnost opasnog ugrozavanja stabilnosti. Uprkos tome sto sef UNMIK-a i portparol NATO za sada odbijaju mogucnost povratka vojske i policije na Kosmet, Djindjicev zahtev, koji je izneo u pismu komandantu NATO snaga u jugoistocnoj Evropi Gregoriju Dzonsonu, ipak je uznemirio albanske politicare i javnost, ukazuje francuski radio.

Dnevni list na albanskom jeziku "Koha ditore" objavio je da se izjavama o povratku vojske i policije, a i zahtevima za ubrzavanje resenja statusa Kosmeta Beograd odrice dosadasnje strategije "status pre standarda", navodi Radio. Izjave premijera Djindjica ce uticati na proces povratka raseljenih Srba, smatraju u Kosovskoj Mitrovici, zbog ocekivanja jos intenzivnijeg protivljenja Albanaca.

Po nekim analiticarima, isticice RFI, Djindjiceve izjave o povratku vojske i policije i o ubrzavanju razgovora o statusu predstavljaju "baceni kamen u politicku zabokrecinu Kosmeta".

Zahtev premijera Djindjica regionalnom komandantu NATO-a

Povratak na Kosovo

Premijer Vlade Srbije Zoran Djindjic zatražio je juce od komandanta snaga NATO-a u jugoistocnoj Evropi Gregorija Dzonsona da obezbedi uslove za neodlozan povratak do hiljadu pripadnika jugoslovenskih snaga bezbednosti na Kosovo.

"Rezolucija Saveta bezbednosti (UN 1244) predvidja ulogu Srbije i Jugoslavije u prelaznom periodu, time sto nalaze medjunarodnim organizacijama da stvore uslove za povratak kontingenta jugoslovenske vojske i policije", porucio je Djindjic u pismu admiralu Dzonsonu, saznaje Beta.

"Stoga Vas molim da u skladu sa mandatom koji imate obezbedite uslove za neodložno ispunjenje stava iz Rezolucije 1244 o povratku do hiljadu pripadnika bezbednosti maticne drzave", napisao je Djindjic.

Srpski premijer je takodje zatražio da "o svakom prenosjenju bezbednosnih nadleznosti koje neposredno uticu na pitanje drzavnog suvereniteta" medjunarodne snage postignu "saglasnost sa nadleznim organima Srbije i Jugoslavije".

Djindjic je, povodom najavljenog smanjenja medjunarodnog vojnog prisustva, izrazio zadovoljstvo "postepenim normalizovanjem situacije" na Kosovu, ali i zabrinutost zbog planova da se "bezbednosne funkcije prenose na lokalne strukture, bez ikakvih konsultacija sa nadleznim organima Srbije i Jugoslavije i bez uvazavanja i minimalnog suvereniteta Srbije i Jugoslavije".

"Ovakvo ponasanje medjunarodnih snaga nije u skladu sa Rezolucijom UN, niti sa vazecim medjunarodnim pravilima.

Rezolucija Saveta bezbednosti UN predvidja da medjunarodne organizacije upravljaju nadleznostima na Kosovu i Metohiji dok se ne postigne dogovor o finalnom statusu", podsetio je premijer.

On je istakao da rezolucija ne predvidja da se bezbednosne nadleznosti u medjuvremenu prenesu na lokalne institucije, "jer se time de fakto prejudicira i resava finalni status", upozorio je Djindjic.

Pozvacu i druge

Premijer Srbije i lider Demokratske stranke Zoran Djindjic najavio je sinoc da ce uputiti pismo i drugim medjunarodnim institucijama, u kojima ce ih pozvati da ucestvuju u resavanju konacnog statusa Kosmeta.

(Beta)

O KOSOVU I METOHIJI OFANZIVNO

BEOGRAD - Prvi put posle 60 godina, zahvaljujuci premijeru Srbije Zoranu Djindjicu o otvaranju rasprave o statusu Kosmeta, imamo inicijativu u svojim rukama. Dosad smo samo cekali i gledali sta drugi rade - kaze za "Novosti" vladika rasko--prizrenski Artemije.

- Ne bih rekao da postoji indiferentan stav vlasti u Beogradu prema Kosovu i Metohiji. Moze se, eventualno, govoriti o neblagovremenom reagovanju, ali su shvatili da je vreme veoma vazan faktor za politicke odluke. Zato i pozdravljam inicijativu gospodina Djindjica da se otvori pitanje o statusu Kosmeta, ukoliko albanski lideri insistiraju na samostalnosti. Pokazalo se, medjutim, da zvanicnici medjunarodne zajednice nisu za to jos voljni, a i albanski lideri koji su trazili pre toga da se odmah raspravlja o statusu, sad to odlazu. To je, ocigledno, znak da je Djindjiceva incijativa uspela, a strategija koju je on izlozio a prihvatili Vlada Srbije, nase Nacionalno vece i Koalicija "Povratak", potvrda su da smo konacno u politickoj ofanzivi.

Da li je po Vasem misljenju trenutak da Kosovo i Metohiju posete predsednik Vojislav Kostunica ili premijer Zoran Djindjic, ili da borave u nekoliko srpskih manastira?

- Nemam utisak da je pogodna situacija za njihove posete. Mi bismo se, naravno, radovali da ih vidimo u svojoj sredini, ali, postoje politicke, diplomatske, bezbednosne prepreke. Cak ako bi im bilo dozvoljeno da dodju, pitanje je u kom bi oni svojstvu boravili. Kao prvi ljudi Jugoslavije i Srbije koji su predsednici svih gradjana ili samo jednog naroda. Mislim da oni treba da predstavljaju sve gradjane i da ne ponove greske nasih politicara.

Vi ste nedavno pokrenuli inicijativu da se crkvene relikvije koje su pre sukoba na Kosovu i Metohiji sklonjene u centralnu Srbiju, vrate tamo gde su bile ranije.

- Pokrenuo sam to pitanje vodjen namerom da vraćanje srpskih svetinja bude prethodnica povratka prognanih Srba na Kosovo i Metohiju. Pre sukoba u toj pokrajini, ne znam po cijem nalogu, odnete su relikvije, da bi se sacuvale od unistavanja ili pljacke. Sada je vreme da se vrate. Jer, ako su one bile najava srpskog egzodusa, neka onda budu signal povratka.

Da li se u crkvenim krugovima razmislja o povratku sedista SPC ili nekih institucija i sluzbi iz Beograda u Pecku patrijarsiju?

- Slicnih inicijativa bilo je i ranije, ali nisu ostvarene. Nisam siguran da li je doslo vreme za to, jer prvo treba vratiti prognani narod. Bez povratka Srba, ne bi nam vredelo povratak Peckoj patrijarsiji. Kada se, ako Bog da sto pre, prognani vrate u zavicaj, onda mozemo da se bavimo i povratkom u Pecku patrijarsiju.

Jedinstvo

- SADA je prilika da se, koliko je to moguće, ostvari srpsko jedinstvo po pitanju Kosova i Metohije. Ono umnogome

zavisi od onoga sta se događa u Beogradu. Koliko tu ima sloge i jedinstva, toliko ce biti i medju Srbima na Kosmetu - kaze vladika Artemije.

M. VUKSANOVIC NOVOSTI 1/31/2003

Povratak VJ i policije na Kosovo u dve faze

PRVO U ENKLAVE PA NA GRANICNE PRELAZE

BEOGRAD - Ukoliko SB UN, uz saglasnost komandanta Kfora, prihvati povratak do 1.000 pripadnika VJ i policije na Kosovo i Metohiju, napravio bi se plan u cijoj bi izradi ucestvovali predstavnici nasih i medjunarodnih snaga koje se nalaze u ovoj pokrajini. Povratak bi se obavio u dve faze. U prvoj fazi, manji broj bi se vratio u sredine nastanjene uglavnom Srbima i na granicne prelaze prema Albaniji i Makedoniji.

- Pristustvo pripadnika nasih snaga bezbednosti na granicnim prelazima znacilo bi povratak suvereniteta nase zemlje, koji je privremeno suspendovan. Time bi se u znatnoj meri onemogucio sverc oruzja, droge i ljudi - objasnjava za clan predsednistva Skupstine Kosova Oliver Ivanovic.

- U drugoj, odredjeni broj vojnika i policajaca bio bi rasporedjen u centralnom Kosovu. S obzirom da bi tada bili u direktnom kontaktu s albanskim stanovnistvom, nase snage bezbednosti nadgledali bi Kfor i Unmik. Albanski lideri, naprotiv, smatraju da bi povratak nase vojske i policije, makar i u simbolicnom broju, doprineo destabilizaciji regiona. Cinjenica je, medjutim, da se suocavaju s ozbiljnim problemom, jer su ubedili stanovnistvo da ce Kosovo biti nezavisno. Povratak nasih snaga bezbednosti razbio bi im iluziju.

Ivanovic kaze da privremene institucije imaju puno problema i nedostataka u radu, a pricama o nezavisnosti lideri skrecu paznju javnosti sa pravih problema, pre svega socijalnih i ekonomskih. I, upravo nezadovoljstvo stanovnistva, a ne povratak nasih snaga, moze da izazove tenzije i utice na investitore da zaobilaze podrucje.

Izgovor

Sef Unmika Mihael Stajner naglasava da su za bezbednost na Kosovu odgovorni Unmik i Kfor. Stajner ne vidi razloge zbog kojih bi medjunarodna zajednica menjala njihovu poziciju, utvrdjenu devetim paragrafom Rezolucije SB UN 1244 i tackom sest, Aneksa 2. Komandant Kfora, general Fabio Mini, je za postovanje Rezolucije, a Ivanovic isticice da se ona ne sme sprovoditi selektivno i da svako dalje odlaganje povratka jednog broja vojnika i policajaca predstavlja samo izgovor.

Lideri kosovskometohijskih Srba prihvatili strategiju DOS za Kosovo

SRBIJA PREUZIMA INICIJATIVU

PRISTINA - Predsednistvo DOS na poslednjoj sednici odrzanoj prosle nedelje utvrdilo je strategiju delovanja u vezi s pitanjem Kosova i Metohije. Sa tom strategijom slozili su se i lideri srpskih nacionalnih veca Kosova i Metohije na sastanku sa premijerom Zoranom Djindjicem i predsednikom Jugoslavije Vojislavom Kostunicom. - Ustavni okvir brise svaku vezu Srbije i Jugoslavije sa Kosmetom... Ako se nastavi situacija "ispunjenja standarda pre statusa" to ce biti dokaz postojanja institucija nezavisne drzave Kosova i da ta drzava funkcioniše, sto ce voditi daljem iseljavanju - stoji izmedju ostalog u dokumentu.

- Vreme radi za tu opciju i zato Srbija mora preduzeti odlucnu politicku inicijativu da bi se definisali interesi Srbije na Kosmetu i nasli mehanizmi zastite srpske nacionalne zajednice na Kosovu i Metohiji. Ti interesi, kako stoji u dokumentu, mogu se ostvariti povratkom vojske i policije, revizijom ili bar korekcijom Ustavnog okvira za Kosovo, ciji rok isticice i definisanjem statusa srpske i albanske nacionalne zajednice.

Taj status, kako smatra Predsednistvo DOS, trebalo bi definisati kroz formiranje kompatibilnih institucija nekog vida federalnog odnosa slicnog onom u BiH, odnosno stvaranjem srpskih institucija koje bi imale direktnu vezu sa maticom. Istovremeno, u dokumentu se isticice da se, ukoliko dodje do pregovora u kojima ce prevladati stav o nezavisnosti Kosova, Srbija mora pripremiti da pokusa da izdejstvuje povezivanje srpskih enklava, neki vid preraspodele teritorije - podele i ucvrscivanja veza matice sa srpskim sredinama na Kosovu i Metohiji.

N. Zejak

COVIC O DJINDJICEVOM ZAHTEVU

Sef Koordinacionog centra za Kosovo Nebojsa Covic izjavio je juce da ne zna nista o pismu premijera Srbije Zorana Djindjica komandantu NATO snaga u jugoistocnoj Evropi Gregoriju Dzonsonu, u kome je zatražio da se obezbedi povratak jugoslovenskih snaga bezbednosti na Kosovo.

Covic je rekao da postoji dogovor u DOS-u da se insistira na povratku nasih vojnih i policijskih snaga u Pokrajinu. Ukoliko je pismo i otislo, ono je u skladu sa onim o cemu smo razgovarali, rekao je Covic.

(Tanjug)

Nakon vise inicijativa za resenje statusa Kosova

UN SUTRA O POKRAJINI

Pristina, Beograd - Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija raspravlja sutra o politickoj i bezbednosnoj situaciji na Kosovu, saopsteno je iz sedista te svetske organizacije, javio je pristinski Radio 21. Izvestaj o aktuelnoj situaciji na Kosovu na sednici podneće sef Unmika Mihael Stajner.

Jedan od lidera kosovskih Srba Milan Ivanovic izjavio je juce, povodom inicijative u Skupstini Kosova za proglašenje nezavisnosti, da srpska strana u tom slucaju ima pravo na teritorijalno razgranicenje. "U tom slucaju mi imamo pravo na teritorijalno razgranicenje. Istorijski, etnicki i katastarski pokazatelji govore da je 62 odsto teritorije Pokrajine vlasništvo

Srba", rekao je Ivanovic agenciji Beta. Lider Pokreta za Kosovo i Metohiju Momcilo Trajkovic podrzao je juce "politiku drzave koja preuzima inicijativu" u resavanju problema Kosova. "Mozda premijer Srbije Zoran Djindjic ima svoje interese kao lider stranke i kao covek koji zeli da ocuva vlast, ali ni mi nismo naivni.

Za nas je velika stvar da predsednik Vlade izlazi sa predlozima za resenje problema, a to je vazno i zbog medjunarodne zajednice, koja je stekla utisak da je Srbija nezainterosovana za Kosovo", rekao je Trajkovic na konferenciji za novinare u Nisu. On je kazao da medjunarodna zajednica na Kosovu mora da natera Albance da razgovaraju sa Srbima "a ne da se preglasavaju". *(Beta)*

Reagovanja na inicijativu premijera Srbije

NATO: SUVISE RANO

Brisel, 3. februara *(Tanjug)*

U sedistu NATO u Briselu jos nema zvanicnog odgovora na pismo srpskog premijera Zorana Djindjica komandantu snaga Alijanse za jugoistocnu Evropu Gregoriju Dzonsonu u kome se trazi povratak jugoslovenskih snaga bezbednosti na Kosmet, ali su izvori u NATO-u danas rekli Tanjugu da je o tom zahtevu u ovom trenutku "suvise rano" govoriti i da Alijansa, za sada, nema nikakve planove o popuni snaga na Kosovu nekim novim snagama izvan NATO.

U NATO se, medjutim, ne iskljucuje mogucnost da "jednog dana" Ujedinjene nacije i Kfor, odnosno NATO, razgovaraju i o tom pitanju, a na osnovu rezolucije UN 1244.

Ono sto postaje prilicno izvesno, mada takodje nema zvanicne potvrde, jeste da NATO razmatra mogucnost smanjenja svojih snaga na Kosovu i to vec do kraja ove godine. Prema tim najavama, jos uvek nezvanicnim, snage NATO na Kosovu bi bile prakticno prepolovljene sa sadasnjih 30.000 vojnika na oko 15.000 ili 17.000.

Kada su u junu 1999. godine, posle 78 dana bombardovanja Jugoslavije, snage NATO usle na Kosovo imale su 50.000 vojnika, da bi se postepeno smanjivale, a u skladu sa, kako je saopstavano, "poboljsanjem bezbednosne situacije" na Kosovu.

Vazan segment NATO angazovanja na Balkanu je i Bosna i Hercegovina, gde je upravo završen proces reorganizacije snaga Alijanse u manje, ali znatno robusnije i, kako se tvrdi, operativnije jedinice.

Taj proces racionalizacije na Balkanu NATO je započeo u maju prošle godine i snage Alijanse su u BiH u toku 2002. godine smanjene sa 19.000 na 12.000 vojnika. Snage NATO u BiH su sada podeljene u deset borbenih grupa, a svaka ima oko 750 vojnika. Multinacionalne komande se nalaze u Mostaru, Tuzli i Banjaluci.

Povodom rasprave o statusu Kosova i Metohije

ISTINI GLEDATI U OCI

Ustavna povelja je usvojena sa Kosovom kao delom Srbije. Pitanje Crne Gore je kako-tako reseno, da li je na redu Kosovo i Metohija?

Katastrofalna politika Srbije prethodnih petnaestak godina prema Kosovu imala je odnos kao prema koloniji: nista strateski nije ulagala, slala je cinovnike na odredjeno vreme i crpla struju, ugajl, olovo, cink... I imala po 25 poslanika u Skupstini Srbije i oko 15 u saveznoj skupstini na racun apstinencije Albanaca. Epilog takve politike je 1999. i sve sto se tada desilo.

Pokazalo se da je Srbima i Crnogorcima sa Kosova potrebno mnogo vise od istorije i "carstva nebeskog". Pre svega mir i izvesnost zivljenja na svojoj zemlji.

Medjutim, posle Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti UN i Vojno-tehnickog sporazuma iz Kumanova, Kfor i UNMIK su realnost na Kosovu.

Lokalno stanovnistvo je zbog sistematskog medijskog "ispiranja mozga" dozivelo pravu traumu, bilo iseljavanjem, bilo ostankom. Oni koji su ostali strance dozivljavaju razlicito: kao cinjenicu, kao okupaciju ili kao uhlebljenje u medjunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama (uglavnom kao vozaci ili prevodioci).

Porazavajući su podaci o (ne)uspesnosti misije UNMIK-a i Kfora: 900 ubijenih lica, neizvesna sudbina 1.300 kidnapovanih i nestalih lica, za dve-tri godine od 250.000 raseljenog nealbanskog stanovnistva vratilo se svega njih 126, nema elementarne slobode kretanja.

BiH je porodila "entitete", a Kosovo "enklave". U enklavama je zivot kao u getu, zatvoru ili kavezu. Ne znam primer u svetu da poslanici skupstine, kao sto je to slucaj sa poslanicima koalicije "Povratak", idu na sednice u oklopnim transporterima, da ne smeju da izadju iz zgrade parlamenta ni novine da kupe, a da dobijaju zapisnike na albanskom jeziku.

Iz ove i ovakve perspektive izjava i inicijativa premijera Djindjica da je vreme da se pocne sa raspravom o statusu Kosmeta visestruko je korisna. Najpre, prekinuto je cutanje, zatim prvi put, ili posle dugo vremena, Srbija ima inicijativu, pokazuje se smelost da se istini pogleda u oci, umesto njihovog guranja pod tepih, priprema se javnost na suocavanje sa prosloscu, sadasnjoscu, buducnoscu, odnosno sa realnoscu.

Sta je prethodilo ovoj inicijativi?

To su sve cesci zahtevi kosovskih Albanaca za nezavisnost. Skupstina Kosova je izglasala maja 2002. godine rezoluciju o nezavisnosti koju je Stajner suspendovao. Usledila je inicijativa americkih kongresmena (albanskih lobista) Henrija Hajda (republikanac iz Ilinoisa) i Toma Lantosa (demokrate iz Kalifornije), obojica su clanovi Komiteta za meunarodne odnose americkog Kongresa, sa predlogom rezolucije Predstavnickog doma, kojom se trazi podrška nezavisnosti Kosova cim se u Pokrajini "razvije i konsoliduje demokratska samoupravna vlast".

Najava da ce se sa nasom juznom pokrajinom sklapati sporazum o stabilizaciji i asocijaciji sa EU (sto se do sada radilo samo sa drzavama).

Najava donatorske konferencije za Kosovo, faktički kao nezavisne teritorije i mogućnost da Kosovo direktno komunicira sa donatorima.

Posle završetka pitanja odnosa između Srbije i Crne Gore, logično se na dnevni red nameće pitanje Kosova. Postoje i neki sasvim praktični razlozi: Srbija je neomedjena država. Ona mora da precizira i zaokruži svoje granice i suverenitet, što nije tako jednostavno s obzirom na prisustvo međunarodne administracije na Kosovu.

Neugodna je pozicija kada prema Kosovu imamo velike obaveze, a nemamo gotovo nikakva prava (suspendovana prava, ingerencije, suverenitet). Da li vreme ide naruku Srbiji?

Ako sada i nije idealan trenutak za otvaranje i pokretanje pitanja statusa Kosova, ko može sa sigurnošću garantovati da će biti boljih prilika? Sve je bolje od bespomoćnog mirenja sa sudbinom. Protekle dve-tri godine navode na zaključak da Kosovo zaokružuje svoju državnost, a povratak Srba stoji na mrtvoj tacki.

Srbi na Kosovu moraju da ostvare prava na svoje obrazovanje, zdravstvo, sudstvo, policiju, posebno tamo gde zine većinu. Glas boraca za ljudska prava iz Srbije kao da je utihnuo.

Srbija ima i svojih prednosti u odnosu na drugu stranu: demokratska Srbija, iako sporo, ipak poboljšava svoj rejting u svetu, članstvo u međunarodnim organizacijama, otvaranje mogućnosti za pristupanje Partnerstvu za mir. S druge strane, na Kosovu pod UNMIK-om, Kforom i Redžepijevom vladom mnogo je nagomilanih problema koji ne samo da su ispod minimuma svetskih standarda već su i nezamislivi u 21. veku: nepostojanje slobode kretanja, ugrožena bezbednost (čak i međusobni obračuni članova vodećih albanskih partija), kriminal, sverc, kamenovanje i ubijanje Srba, kao i nemogućnost povratka Srba.

Uostalom, demokratska Srbija je potvrdila da je integracija Madjara i Bosnjaka moguća, kao i Albanaca na jugu Srbije. Prvi put Srbi hoće dijalog, a Albanci ga manje-više izbegavaju. Ulaskom u rat nismo imali saveznike, ulaskom u dijalog stvari stoje bolje. Potencijalni dijalog zahteva demokratsku proceduru, institucionalni okvir i verovatno treću stranu (posrednika). Da li se Kosovo okretanjem SAD ka Iraku polako prepusta Evropi? Da li je Evropa zajednički cilj i Srbima i Albancima? Ako jeste, ona ima svoje uslove i pravila igre.

Međunarodne trupe, kada negde udju, ne borave tako kratko. Na Kipru misija traje 27 godina. Ako je promena granica moguća spolja, zašto ne bi bila i iznutra. Sličnih problema imaju i Rusi sa Cecenijom, Kinezi sa Tibetom, Francuzi sa Korzikom, Britanci sa Irskom. Povezivanje sa Dejtonom je značajno zbog nepovredivosti granica i etničkih kolektivnih prava. Devedesetih godina prošlog veka zabeleženo je 640 secesionističkih pokreta u svetu i samo desetak monoetničkih država. Balkan i "balkanizacija" su nešto posebno. Tu je stalno prisutan "separatni nacionalizam" (Erik Hobsbaum), kao i "etničfikacija politike" (Klaus Ofe).

Konačna rec je, bar formalno, u rukama Saveta bezbednosti UN i njegovih stalnih i privremenih članova.

Kada je svojevremeno akademik Dejan Despic pomenuo podelu Kosova, to je uzburkalo srpsku javnost. Kakve asocijacije danas budi ta ideja? Albanci su takođe evoluirali u svojim zahtevima. Najpre su tražili da imaju status kao Srbi u Krajini do "Oluje", zatim kao Srbi u Bosni (što je možda prava mera - i entitet i vezanost za federaciju), a sada maltene kao Srbi u Srbiji. Dugo su govorili "Kosovo - republika", a sada "nezavisno Kosovo".

Iskustvo obe strane govori da je kompromis bolji od konflikta. Etnički konflikti pripadaju tipu "ili-ili" konfliktata. Pokazalo se da takav sukob nema pravih pobednika. Na putu uspostavljanja civilnog i multietničkog društva na Kosovu stoji prepreka. To je "krhki" kosovski mir. Njega prozimaju strah, nesigurnost i neizvesnost. Nema ni individualne ni kolektivne autonomije, ni vladavine prava. Eho rata se odužio. Stanje je i dalje rovito. Demokracija se danas meri odnosom prema manjinama, a ne majorizacijom.

Ako je suživot težak, moguć je život jednih pored drugih. Za početak.

Predstoji nam srpsko-srpski dijalog (pre srpsko-albanskog), postizanje jedinstva u razlicitostima i uspostavljanje neophodnog konsenzusa. To ujedno znači i smanjenje kosmetske neizvesnosti.

Na "sve ili ništa" igraju samo oni koji ne znaju koliko je ništa ili oni koji ne misle na sve. Realno je dobiti "nešto", ako je već teško dobiti "sve".

Slavisa Orlovic

SNV trazi izjašnjenje o Kosovu i Metohiji

Kosovska Mitrovica, 4. feb. **(Tanjug)**

Srpsko nacionalno veće severnog Kosova i Metohije zatražice hitno sazivanje Skupštine Srbije ukoliko poslanici pokrajinske skupštine budu usvojili deklaraciju o nezavisnosti Kosova i Metohije, rekao je danas za Tanjug član Izvršnog odbora Srpskog nacionalnog veća Nebojša Jovic.

On je kazao da bi se na sednici republičkog parlamenta poslanici izjasnili o konačnom statusu Kosmeta ili bi, u krajnjoj liniji, raspisali referendum u Srbiji na kome bi građani jasno kazali kakvo Kosovo žele.

SNV Severnog Kosova i Metohije podržava Djindjica

DOPRINOS BEZBEDNOSTI

Jagodina, 2. februara **(Beta)**

Predsednik Srpskog nacionalnog veća severnog Kosova Milan Ivanovic podržao je danas inicijativu srpskog premijera Zorana Djindjica o vraćanju dela jedinica vojske i policije u južnu srpsku pokrajinu u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN.

"Zahtev premijera Djindjica o vraćanju jugoslovenske vojske i policije na Kosovo i Metohija SNV severnog Kosova u potpunosti podržava, verujući da je to deo sive strategije države Srbije u odbrani interesa srpske nacionalne zajednice u tom području", kazao je Ivanovic.

Ivanovic je, takodje, osporio tvrdnje kosovskih Albanaca i UNMIK-a da bi povratak do hiljadu vojnika i policajaca destabilizovao to podrucje, i ocenio da jedina destabilizacija dolazi od albanskih ekstremista i privremenih albanskih institucija koje pokusavaju da izgrade nezavisno Kosovo.

"Vojnici i policajci bili bi rasporedjeni u enklavama centralnog Kosova i Metohije i severnom delu pokrajine gde zive Srbi, i znacajno bi doprineli poboljsanju sigurnosti nealbanskog zivlja", rekao je Ivanovic.

IVANOVIC: ALBANSKI POSLANICI TERAJU SRPSKE IZ SKUPSTINE

Pristina, 3. februara (*Beta*)

Predlog albanskih poslanika da Skupstina Kosova 13. februara usvoji deklaraciju o nezavisnosti pokrajine onemogucice srpske poslanike da u parlamentu budu konstruktivna strana i dovodi u pitanje ucesce Srba u privremenim institucijama, rekao je veceras agenciji Beta clan Predsednistva Skupstine Kosova Oliver Ivanovic.

Komentariscuci predlog deklaracije o nezavisnosti grupe albanskih poslanika koji je zvanicno upucen Skupstini Kosova, Ivanovic je rekao da ce taj potez udaljiti srpske poslanike iz pokrajinskog parlamenta u momentu kada su oni odlucili da se vrata u skupstinske klupe posle dvoipomeseceg bojkota.

Ivanovic je dodao da postoji mogucnost da, u slucaju da albanski poslanici izglasaju rezoluciju o nezavisnosti, poslanici koalicije "Povratak" usvoje svoju rezoluciju kojom se priznaje pun legitimitet i suverenitet Srbije i Jugoslavije na Kosovu i Metohiji.

"Deklaracija albanskih poslanika bi radikalizovala odnose dve najbrojnije etnicke zajednice na Kosovu i Metohiji", kazao je on i dodao da je sada na potezu sef UNMIK-a Mihael Stajner.

Albanski lobisti u SAD ne odustaju od svojih zahteva

NEZAVISNOST PO SVAKU CENU

BEOGRAD - Albanski lobisti u SAD vise od 10 godina kontinuirano rade na nezavisnosti Kosova. Zato najnoviji predlog rezolucije koji su Komitetu za medjunarodne odnose Predstavnickog doma Kongresa predstavili kongresmeni i borci za "albansku stvar" Tom Lantos i Henri Hajd nije nista novo. Izuzev sto najnoviji predlog nezavisnost ne vezuje za razvoj i konsolidaciju demokratske samouprave.

Savetnik predsednika SRJ Predrag Simic slaze se da je predlog rezolucije rutinski, ali istice da to ne treba da sluzi za utehu.

- Cinjenica da zalaganje albanskih lobista za nezavisnost nije nista novo, nije utesna, ali ne treba ni paniciti. Kosovo je u ovom trenutku, zbog Iraka, daleko od interesa americke javnosti - smatra Simic.

Clan Predsednistva Skupstine Kosova Oliver Ivanovic je slicnog misljenja kada je rec o predlozenoj rezoluciji. Ivanovic sumnja da ce ovaj predlog podrzati bilo ko u Kongresu, osim albanskih lobista.

- U trenutku kada su SAD okupirane Irakom ovaj predlog je nevazan. Osim toga, cinjenica da predlog dolazi od afirmisanih albanskih lobista, rusi joj kredibilitet, a poznato je i da SAD ima svoj koncept resavanja kosovskog pitanja koji podrazumeva oprezan i postepen pristup - istice Ivanovic.

Americki zvanicnici, medju njima je i sef americke misije u Pristini Rino Hennis, ne spore da je ispunjenje zahteva Rezolucije SB UN 1244 preduslov za otpocinjanie razgovora o konacnom statusu Pokrajine. Stav SAD po pitanju Kosova ostao je isti: sada i u buducim razgovorima o Kosovu SAD ce insistirati na doslednoj primeni Rezolucije SB UN 1244. SB, SAD i EU vise odgovara sadasnji status kvo na Balkanu i medju njima postoji uredjen odnos snaga koji u ovom trenutku ne favorizuje opciju nezavisnosti Kosova. Cinjenica je da misljenje nekih tela i clanova Kongresa nije obavezujuce, niti ima snagu zakona. Ali, takodje je cinjenica da ne treba olako prihvatiti sve cesce zahteve za nezavisnoscu Kosova, bilo da dolaze od albanskih politicara ili lobista.

- Nova je cinjenica da je rezolucija predstavljena uz "blagoslov" predsednika Komiteta, republikanca. Analiticari smatraju da je rec o kompromisu sa demokratama, a sve zbog interesovanja za Irak. Simic, reagujuci na ovo, kaze da bismo morali da se preispitamo dokle smo mi odmakli u odnosima sa SAD

Siptarski poslanici najavili deklaraciju o samostalnosti Pokrajine

STAJNER SPRECAVA NEZAVISNOST KOSOVA I METOHIJE?

BEOGRAD/ PRISTINA 05. 02. 2003.- Cetrdeset dva siptarska poslanika u Skupstini Kosova i Metohije potpisala su inicijativu da parlament raspravlja o deklaraciji za nezavisnost Kosmeta kao odgovor na Ustavnu povelju Srbije i Crne gore kojom je Pokrajina ukljucena u drzavnu zajednicu.

Clan Predsednistva Skupstine Kosova i Metohije i funkcioner Tacijeve Demokratske partije Kosova Hidajet Hiseni izjavio je da Predsednistvo jos nije zvanicno dobilo pomenutu inicijativu, koju je prekjuce najavio sef poslanickog kluba Haradinajevе Alijanse za buducnost Kosova Bujar Dugoli.

Hiseni je za BBC rekao da deklaracija ne bi bila uperena protiv medjunarodne misije ili mira na Balkanu vec bi bila u funkciji stabilizacije stanja u regionu. "Licno smatram da je takva inicijativa reakcija na prejudiciranje buducnosti Kosova od strane Ustavne povelje Srbije i Crne gore. Na Kosovu se to smatra ustavnom agresijom i ljudi nisu na to ravnodusni", rekao je Hiseni.

Problem ne sme pod tepih

Savezni ministar policije Zoran Zivkovic smatra da je inicijativa kosovskometohijskih poslanika upozorenje da se ozbiljno shvati i prihvati predlog premijera Srbije Zorana Djindjica da treba zapoceti razgovore o konacnom statusu Pokrajine.

"Cilj Djindjiceve inicijative nije da se do konacnog statusa dodje brzo, u nekoliko nedelja ili meseci, ali definitivno pitanje Kosmeta ne treba gurati pod tepih nego treba resavati" - rekao je Zivkovic za Radio "Antena M"

Skupstine Srbije mora da se oglasi

Srpsko nacionalno vece (SNV) severnog Kosova i Metohije zatrazice hitno sazivanje Skupstine Srbije, ukoliko poslanici Pokrajinske skupstine budu usvojili deklaraciju o nezavisnosti Kosova i Metohije ili doneli odluku da se gradjani Kosmeta na referendumu izjasne o konacnom statusu Pokrajine, izjavio je clan Izvrsnog odbora SNV Nebojsa Jovic. Clan Predsednistva Skupstine Kosova i Metohije i poslanik koalicije "Povratak" profesor dr Gojko Savic nije iznenadjen inicijativom siptarskih poslanika, ali veruje da ce taj predlog biti sprecen pre nego sto bude izglasan.

"Ukoliko ova inicijativa bude stavljena na dnevni red sednice Predsednistva na kojoj se utvrduju skupstinske teme, poslanici "Povratka" nece se vratiti u pokrajinski parlament koji su napustili 7. novembra proste godine", kaze Savic. Prema njegovim recima, i albanski poslanici su svesni da od nezavisnosti nema nista, jer ce sef Unmika na Kosmetu Mihael Stajner ponistiti rezoluciju, ali veruju da ce im izglasavanje ovog dokumenta mozda jednog dana biti od koristi kad otpocnu razgovori o konacnom statusu Pokrajine.

Predvidjajuci kako ce siptarski poslanici glasati ako predlog rezolucije ipak bude na dnevnom redu Skupstine Kosmeta 13. februara, Savic kaze: "Ne sumnjam u izglasavanje rezolucije jer su oni jedinstveni kad su nacionalni interesi u pitanju. Medjutim, moja razmisljanja idu u pravcu da ce inicijativa biti sprecena pre nego sto dodje u Skupstinu Kosmeta i bude izglasana, jer je to ustvari zadatak meunarodne zajednice", kaze Savic.

P. Pasic

Reagovanja na inicijativu republikkog premijera

PREDLOG U SKLADU SA REZOLUCIJOM 1244

Zvanican odgovor komandanta snaga Alijanse za jugoistocnu Evropu Gregorija Dzonsona jos nije stigao republikkom premijeru dr Zoranu Djindjicu na njegovo pismo u kojem on trazi da se na Kosovo i Metohiju vrati deo srpskih policijskih i vojnih snaga. Ono sto se zasad u sedistu NATO u Briselu nezvanicno govori jeste to da je suvise rano govoriti o ovoj inicijativi. Doduse, u NATO se ne iskljucuje mogucnost da "jednog dana UN i Kfor razmotre ovo pitanje", a u skladu sa Rezolucijom 1244 SB.

Izgovorena u pravo vreme ili ne, tek inicijativa dr Djindjica o povratku nase vojske i policije na Kosmet "podigla je prasinu" ne samo na stranoj, vec i na domacoj politickoj sceni. Reagovali su stranke, oglasili su se srpski politickari, a ravnodusni nisu bili ni albanski lideri na Kosovu i Metohiji.

Savetnik predsednika SRJ Slobodan Samardzic smatra da je pomenuta inicijativa legitimna, ali nju ne bi valjalo "postavljati spektakularno", vec bi o povratku dela nase vojske i policije trebalo, u kontaktima sa predstavnicima Kfora i UNMIK-a, razgovarati stalno i temeljno. No, pre toga, od UNMIK-a i Kfora treba zahtevati da osiguraju slobodu kretanja za Srbe koji na Kosmetu zive, zatim da stvore uslove za povratak onih koji zele da se vrata svojim kucama, da pocnu sa decentralizacijom... U slucaju da se UNMIK oglasi o te zahteve, Srbija, odnosno SRJ, trebalo bi, po Samardzicu, da se obrati Savetu bezbednosti UN, Savetu Evrope, EU, ali i OEBS-u.

Komentariscuci inicijativu premijera Djindjica, Igor Jovicic, zamenik generalnog sekretara Savezne vlade, rekao je da "mi ovim ne trazimo nista sto nije predvidjeno Rezolucijom 1244 UN". Stavise, tri i po godine strpljivo cekamo, dodaje on, da se ova odredba u Rezoluciji realizuje.

Podrzavajući, kako je sam rekao, "politiku drzave koja preuzima inicijativu" u resavanju kosovskometohijskog problema, Momcilo Trajkovic, lider Pokreta za Kosovo i Metohiju, rekao je da je za Srbe na Kosmetu, bez obzira na to sto u toj inicijativi dr Djindjic ima svoje interese kao covek od vlasti "velika stvar" sto predsednik Vlade Srbije predlaze resenja. To je, dodaje Trajkovic, bitno i zarad medjunarodne zajednice, koja je stekla utisak da je Srbija nezainteresovana za Kosovo i Metohiju.

Naredni potez nase vlasti bi, veli Momcilo Trajkovic, trebalo da bude zahtev da sto pre dodje do dijaloga izmedju Beograda i Pristine, kojem bi prethodili razgovori kosovskometohijskih Srba i Albanaca.

S. Ristic

Zahtev albanskih poslanika kosmetskoj skupstini

TRAZE USVAJANJE DEKLARACIJE O NEZAVISNOSTI

Pristina, 3. februara (**Beta**)

Cetrdeset dva poslanika Skupstine Kosova sluzbeno su danas zatrazili da parlament na vanrednoj sednici usvoji deklaraciju kojom ce Kosovo biti proglaseno suverenom i nezavisnom drzavom.

Zahtev 42 poslanika i nacrt deklaracije o nezavisnosti Kosova predati su danas Skupstini Kosova, uz insistiranje da vanredna plenarna sednica bude odrzana 13. februara.

Sef poslanicke grupe Alijanse za buducnost Kosova Bujar Dugoli izjavio je na danasnjoj konferenciji za novinare u Pristini da je inicijativa albanskih poslanika direktna posledica usvajanja Ustavne preambule Srbije i Crne Gore, u kojoj Kosovo figurira kao deo Srbije.

PROTEST VLADE KOSOVA

PRISTINA (**Beta**) - Vlada Kosova uputila je protestnu notu Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija zbog ukljucenja Kosova u tekst Ustavne povelje Srbije i Crne Gore, koju je usvojila Skupstina Srbije. Kosovska vlada je od medjunarodne zajednice zatrazila da odbaci takav korak Srbije kao "provokaciju protiv mira i demokratskih procesa u regionu", prenose pristinski mediji.

"Kosovo, u skladu sa rezolucijom svoje skupstine, odbacuje svaku mogucnost da bude sa Srbijom. Kosovo je pod vlascu Ujedinjenih nacija i mi radimo na institucionalnim osnovama za resavanje konacnog statusa, na osnovu politicke

volje gradjana", saopstila je Vlada Kosova. Ministar u Vladi iz redova srpske koalicije "Povratak" Goran Bogdanovic glasao je protiv takve odluke Vlade.

GNJILANE: OPTUZNICA

Medjunarodni javni tuzilac u Gnjilanu podigao je optuznicu protiv dva Albanca - Nasera Azemija i Gazmedina Zecirija, opstina Vitina, koji se terete za terorizam, prikupljanje oruzja, regrutovanje clanova za "Albansku nacionalnu armiju" (ANA) i za rasnu netrpeljivost, javio je pristinski Radio 21. Azemi i Zeciri uhapсени su pre vise od sest meseci i nalaze se u pritvoru. **(FoNet)**

PRIZREN: PRESUDA

Medjunarodno vece okruznog suda u Prizrenu osudilo je juce bivseg gradonacelnika Orahovca Andjelka Kolasinca na osam godina zatvora zbog progona civilnog stanovnistva. Advokat Nikola Radosavljevic rekao je da je Kolasinac optuzen da je terao Albance na rad u Malisevo. On je najavio zalbu jer je tokom procesa ustanovljeno da cinjenicno stanje ne odgovara donetoj presudi. **(FoNet)**

Karate klub "Dunav" Grocka - EKIPNI prvak Jugoslavije za izvodjenje kata za devojcice

Karate klub "Dunav" iz Grocke koji vodi trener karate kluba "Metohija" iz Prizrena Branislav Stankovic uspesno je startovao na prvenstvu Jugoslavije, federacija SKI (Shotokan Karate Internacional) odrzanog dana 23.11.2002. g. u Novom Beceju. Karatisti: "Dunava" osvojili su: jednu zlatnu, dve srebrne i dve bronzane medalje. Na prvenstvu je ucestvovalo 20 ekipa sa 450 takmicara.

Zlatnu medalju osvojio je kata tim u kategoriji devojcica od 16 godina u sastavu:

Snezana Avramovic, Maja Nenadovic i Ivana Velasevic.

Srebrne medalje osvojile su:

Maja Nenadovic u borbama u kategoriji devojcica od 13 godina

Ivkovic Danica u dogovorenom spartingu za devojcice od 9 godina.

Bronzane medalje osvojili su:

Avramovic Snezana u izvodjenju kata pojedinacno za devojcice od 16 godina

Filic Jelena u izvodjenju kata pojedinacno za devojcice od 11 godina.

U karate klubu "Dunav" 50% cine izbegla i raseljena lica sa teritorija bivse Jugoslavije.
